

Klassekampen 11.4.1990

Bildet av 9. april

JEG HAR hatt anledning til å følge godt med i medias dekning av 50-årsjubileet for okkupasjonen. Tro hvordan vanlige leser oppfatter den flom av artikler som daglig øses ut? «Lærere» man noe som helst? Det er et viktig spørsmål, for alle de store medias lederartikler legger vekt på at man må «lære» av 9.april. Men hva lærer man? Her finnes ingen problematisering, ingen spørsmål. Ingen «ny og kritisk» journalistikk, som er slagordet til dagspressen. Om det slagordet hentes fram ved bordtaler, så er det så desidert ikke i bruk i disse dager. Med et par unntak er ikke en eneste ny opplysning brakt til togs. Her går det i gammel gaut, og grauten er til og med spist før.

Ja, kjære historikere. Det må være med litt flau smak i munnen at dere registrerer at journalist John Berg bidrar langt mer til tenking med sine to kronikker i Aftenposten 7. og 10. april enn dere med en samlet utdanningstid bak dere på noen hundre år. Folket vil ha underholdning, aviseierne tjener på det, og historikerne i samarbeide med kjapp-journalister skaffer det. De utroligste ting settes på trykk. Og så kommer de gamle historiene om igjen: Om de helttemodige offiserene som ofret alt. Om de dumme politikerne (men ikke Hambro!). Så tier man om en overkommando som anbefalte regjeringen «dansk» løsning. Om regimentsjefene på Kongsberg og Egge som over-

I det offisielle mediebildet som med de etablerte historikerne hjelp har blitt tegnet av hendelsene rundt 9. april, finnes det ingen prolematisering, ingen nye spørsmål.

ga ferdigmobiliserte avdeling på tusenvis av soldater til langt færre – og måpende overraskede tyskere. Man holder sjølsagt kjeft om at soldatene i Østfold – og ikke bare der – fikk utlevert ubrukeliggjorte våpen. For da måtte man kanskje spørre hvorfor? Hva med de stakkars artilleristene i Østfold, som kjørte sine kanoner fram og tilbake uten å skyte, før de til slutt kjørte inn i Sverige etter et døgn? Det var kanskje ikke så rart, – kilemekanismene til kanonene lå jo på Oscarsborg festning, trygt lagret mot farlige opprørere. Riktignok satt tyskerne der, og riktignok var det all grunn til å tro at tyskerne visste at kanonene ikke «kunne» skyte. Det visste jo ikke de norske soldatene. De trodde at de ikke skjøt fordi målet ikke var i sikte.

Og framfor alt, man holder fullstendig kjeft om at det 9. april blei besluttet å mobilisere etter planene for indre opprør – stille mobilisering! For hadde man slikt noe da? Dette må da være bare tøv! Oberst Birger

Hvor ble det av de kritiske spørsmåla om 9. april?

Eriksen på Oscarsberg var en helt. Javel. Men han gjorde ikke noe annet enn å følge reglementet. Det skulle skytes mot nøytralitetskrenkelser.

Hvilken historiker har tatt for seg hva som gjorde at tyskerne slapp forbi Agdenes uten at det blei skutt? Hvem har skrevet om det store flertallet av marinens skipssjefer som overga sine fartøyer uten kamp? De hadde plikt etter reglementet til ikke å overgi sine skip uten kamp. Og hvorfor skjøt ikke Måkerøy og Håøya forter? Hvilken etablert, statsbetalt, offisiell historiker har skrevet en skarpsindig, kritisk analyse av hvordan det kunne ha seg at store militære ressurser var satt inn i nord? Mot Sovjetgrensa var det så-

visst mobilisert! Hva kunne nå grunnen være til at den militære overkommandoen i nord hadde plassert seg selv på et så sentralt sted som Øst-Finnmark 9.april? Og hvem har dratt inn i analysen den store militære overføringen til Finnmark som skjedde de siste ukene før det tyske angrepet? Som har plukket på at forsvaret sendte en bataljon artilleri til Finland litt over to måneder før angrepet? Eller som i det hele tatt gidder å ta seg bryderiet med å høre på usakeligheter om at den norske generalstaben sammen med utenriksdepartementet med åpne øyne lot Norges Geografiske Oppmåling fore den tyske etterretningstjeneste med tusenvis av kart inntil kort tid før 9.april?

Du gjettet helt riktig! Ingen norsk, etablert, offisiell historiker har skrevet noe om dette! Dette eksisterer ikke! Dette er bare reinspikka tøv. Ingen av dem har kommentert det. Derfor er det kanskje heller ikke så rart at ikke kjapp-journalistene skriver om det? Og hvem hadde nå skylden – egentlig? Var det ikke de vettlause pasifistene som undergravde forsvaret! Dessuten var det «ekstremistene på ytterfløyene» som var skyld i krigen. Så for alle oss uvitende fjøls som kjøper dumskapen er det to lærdommer av betydning. Du skal vite at med NATO hadde det gått bra! Og særlig hvis vi hadde hatt mange nok kanoner!

Lars Borgersrud